

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Tjerde Beretning

om

Odense Realskole.

Trykt i Joh. Wilos Officin.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Fjerde Beretning

om

Odense Realskole.

Odense 1852.

Trykt i Joh. Milø's Officin.

Udgivelsen af denne Beretning er ved uventede Forhindringer, og meget imod vort Ønske, bleven forsinket næsten en heel Maaned, hvorved dog ikke er skeet nogen Forandring i de tabellariske Oversigter og statistiske Meddelelser, som alle ere afsluttede til det nye Skoleaars Begyndelse.

Copenſe Realskole den 26 Mai 1852.

Jensen. Lassen. Eørensen.

Nort efterat vor sidste Beretning om Skolen var udfkommen, indtraadte den for vort Fædreland tunge Prøvetid, der viste sine Virkninger i alle Retninger, og som heller ikke blev uden Indflydelse paa Realskolens Vilkaar og Virksomhed.

Da vi i Februar 1847, ved et andet Instituts Ophør (sefr. 3die Beretning S. 5), modtog 30 af dets Elever, blev Realskolens Klasseantal udvidet til 9 og Lærerkræften forøget i Forhold dertil. Det var at forudsæe, at dette store Elevantal kun vilde blive midlertidigt, da en Deel af det ophorte Instituts Elever vare nær ved Konfirmationsalderen, og Skolegangen for disse, paa 1 nær, ophorte ved Konfirmationen; den Afgang, som fandt Sted i Slutningen af Aaret 1847 og i Begyndelsen af 1848, var derfor ingenlunde uventet; men anderledes forholdt det sig med Frekvensens pludselige Fald fra Midten af 1848 og i de paafølgende Krigsjaar, der indtraf saa usformodet og var saa betydelig, at de i høi Grad formindskede Indtægter, ved Siden af de store Byrder, som paalagdes Skolegaardene, gjorde det yderst besværligt at opretholde Skolen, især da vægtige Grunde talte for hverken at indskrænke Lærerkræften eller Klasseantallet, med Undtagelse af 7de Klasse, der ophørte i Foraaret 1848, da dens 4 Elever afgik til deres forskellige Bestemmelser.

Og først da det omsider gik saavidt, at endog ukonfirmerede Elever forlode Skolen, for i forskjellige Retninger at erstatte de unge Mennesker, som bleve udfkrevne til Krigs-

tjeneste, saae vi os nødsagede til at lade Middelfskolen op-
høre, da Landboerne, til hvis Børn der ved dens Oprettelse
og Indretning var taget særligt Hensyn, næsten aldeles op-
hørte at benytte den. — Overhovedet anmeldtes under Kri-
gen saa saa Elever fra Landet og de andre Kjøbsteder, at
deres Antal for de 4 Aar 1848—51 kun var 7 flere end i
1847 alene; og at Tidsomstændighederne i det Væsentlige
vare Marsag dertil, tør man vel slutte af at allerede 9
udenbyes Elever ere optagne i Aaret 1852.*)

Under Skolens vanskelige Stilling i Krigsaarene følte
vi haardt Savnet af den Understøttelse, som Kong Christian
den 8de, paa hans Majestæt vor nuværende Konges varme
Anbefaling, allernaadigst havde tilsagt Skolen, naar hele
det høiere Underviisningsvæsen blev omordnet, og vi bestemte
os derfor til at indgaae til Underviisningsministeriet med et
fornyet Andragende i denne Retning, hvorpaa under 15de
Mai 1851 gunstigt meddeeltos os det Svar, at Ministeriet
var villigt til i sit Udkast til Finantsloven for Finantsaaret
1852 at optage et Forslag om, at der fra Sorø Akademi
maatte udredes et 3aarigt Tilskud til Odense Realskole af
500 Rbdlr. aarligt.

I Anledning heraf havde, ifølge Ministeriets Ønske og
paa Bestyrelsens Anmodning, Stiftamtmanden, Biskoppen og
Stiftsprovsten paataget sig at føre et Overtillsyn ved Real-
skolen, hvilket sikkert i Fremtiden kan blive af megen Vig-
tighed for den.

Angaaende Forhandlingerne i Folkethinget, hvorefter
Ministeriets Forslag blev antaget, ville vi tillade os at hen-

---

*) En Talangivelse af Ellvæerten af udenbyes Elever i de en-
felte Aar, siden Skolens Reform 1837, vil vel ikke være uden
Interesse: Ved Reformen i 1837 havde Skolen 25 udenbyes
Elever, 1838 tilkom 8, 1839 — 6, 1840 — 5, 1841 — 14,
1842 — 10, 1843 — 15, 1844 — 18, 1845 — 7, 1846 — 16,
1847 — 22, 1848 — 10, 1849 — 10, 1850 — 3, 1851 — 6,
1852 — 9.

vise til Rigsdagsstænden for 1851, Nr. 135, 139—141; og uden HenSyn til at den besvigelige Sum, især paa Grund af de stedfunde uanskelige Forhold, kun vil være et Bidrag til i det Besættelige at bevare Skolen i dens sædvanlige Virksomhed, saa er alene den Dmstændighed, at Understøttelsen blev tilskaaet og Maanden, hvorpaa det skete, af saa stor Betydning for Realskolen, at den vil opbyde Alt, for og saa i Fremtiden at gjøre sig værdig til den offentlig udtalte fordeelagtige Bedømmelse og faktisk Erfjendelse af dens hdttsvarende Præstationer.

Statistisk Overfigt.

A. Realskolen begyndte i Mai 1837, ved 2 ældre Realinstitutters Forening, med 128 Elever. I de paafølgende Skoleaar har Frekvensen været:

Skoleaar.	begyndte med:	Elevertallet for hele Skoleaaret var:	Elevertallet ved Examen i Slutningen af Skoleaaret:
fra Mai 1837 til Mai 1838	128	140	138
— 1838 — — — 1839	139	161	136
— 1839 — — — 1840	138	150	126
— 1840 — — — 1841	124	146	120
— 1841 — — — 1842	127	146	112
— 1842 — — — 1843	124	150	131
— 1843 — — — 1844	139	154	124
— 1844 — — — 1845	146	155	137
— 1845 — — — 1846	147	158	139
— 1846 — — — 1847	146	193	155*)
— 1847 — — — 1848	170	181	147
— 1848 — — — 1849	154	176	142
— 1849 — — — 1850	158	177	141
— 1850 — — — 1851	140	149	128
— 1851 — — — 1852	128	145	130
— 1852 — — — 1853	137		

*) Skolen havde paa den Tid 172 Elever, men 17 af disse, som dannede den firt forud oprettede Middelecole (cf. 3die Beretning S. 24—26), fritogse for Examen

B. De siden Mai 1837 udtraadte Elever havde ved Afgangen følgende Alder:

19 Aar . . . 2 Elever	11 Aar . . . 34 Elever
18 — . . . 8 —	10 — . . . 38 —
17 — . . . 32 —	9 — . . . 29 —
16 — . . . 58 —	8 — . . . 5 —
15 — . . . 120 —	7 — . . . 7 —
14 — . . . 111 —	6 — . . . 1 —
13 — . . . 21 —	
12 — . . . 27 —	
	Tilsammen 493 Elever.

C. De udtraadte Elever havde ved Afgangen følgende fremtidige Bestemmelse:

1) Handelen	116 Elever.
2) Professioner	39 —
3) Landvæsenet	57 —
4) Contorforretninger	37 —
5) Pharmaciaen	11 —
6) Tilsvæs	13 —
7) Fortsat Underviisning:	
a) Den militære Højskole	6
b) Militærakademiet	23
c) Den polytechniske Læreanstalt	3
d) Seminariet	3
e) Kathedralskolen	68
f) Præliminærexamen	14
g) Sofadetafademiet	1
h) Andre Skoler og Privatunderviisning	28
	146 —

Af andre Aarsager udtraadte:

1) Langvarig Sygdom	4 —
2) Bortreiste	50 —
3) Ubekjendt	12 —
4) Døde	8 —
	Tilsammen 493 Elever.

D. Oversigt over alle Elever, som have nydt Underviisning i Odense Realskole siden Mai 1837, med Hensyn til Forældrenes og Pleieforældrenes Stilling:

1. Af næringsdrivende Borgere erholdt Skolen	302	Elever.
2. — Embedsmænd	183	—
3. — Landmænd	108	—
4. — Enker og Andre	37	—

Tilsammen 630 Elever.

E. Oversigt over samtlige Elever, med Hensyn til Forældrenes Opholdssted:

1. Indenbyes	403	Elever.
2. Udenbyes:		
a) Fyen	191	
b) Sjælland	10	
c) Jylland	13	
d) Langeland og Taasinge	6	
e) Lolland	1	
f) Slesvig	4	
g) Norge	2	

227 —

Tilsammen 630 Elever.

Examen 1852.

Efter foregaaende Indbydelse, i Byens tvende Aviser, og Uddeling af nedenstaaende Schema, afholdtes den aarlige Examen i Odense Realskole saaledes:

A. Skriftlig Examen.

Fredag Formiddag d. 26 Marts 1852.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, 2den Kl. Dansk Stil.

6te Kl. **B.**, 4de Kl. Fransk Stil.

5te Kl. **A.**, 3die Kl. Lydst Stil.

Fredag Eftermiddag.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, Fransk Stil.6te Kl. **B.**, 4de Kl. Tydsk Stil.5te Kl. **A.**, 3die Kl. Dansk Stil.

Løverdag Formiddag d. 27 Marts.

6te Kl. **A.**, 5te Kl. **B.**, Tydsk Stil.6te Kl. **B.**, 4de Kl. Dansk Stil.5te Kl. **A.**, 3die Kl. Fransk Stil.

Løverdag Eftermiddag.

6te Kl. **A.** Engelsk Stil.**B. Mundtlig Examen.**

Mandag Formiddag d. 29 Marts.

4de Kl. Fransk. 3die Kl. Tydsk. 2den og 1ste Kl. Bibelhistorie.

— Naturhistorie. — Dansk. 5te Kl. **A.** Tydsk.

Mandag Eftermiddag.

6te Kl. **A** og **B.** Naturlære. 5te Kl. **A** Geographi.

— — Regning. — Engelsk.

5te Kl. **B.** Fransk.

— Historie.

Tirsdag Formiddag d. 30 Marts.

6te Kl. **A.** Historie. 6te Kl. **B.** Engelsk. 5te Kl. **A.** Religion.

— Engelsk. — Historie. — Geometri.

Tirsdag Eftermiddag.

5te Kl. **B.** Geographi. 4de Kl. Tydsk. 2den og 1ste Kl. Dansk.

— Regning. — Historie. 3die Kl. Fransk.

Onsdag Formiddag d. 31 Marts.

6te Kl. **A.** Fransk. 6te Kl. **B.** Geographi. 5te Kl. **A.** Historie.

— Geographi. — Fransk. — Naturhistorie.

Onsdag Eftermiddag.

5te Kl. **B.** Dansk. 4de Kl. Religion. 3die Kl. Geographi.

— Religion. — Dansk. 2den Kl. Tydsk.

Torsdag Formiddag d. 1 April.

5te Kl. **B.** Tydsk. 3die Kl. Historie. 4de Kl. Geographi.
 — Naturhistorie. 5te Kl. **A.** Dansk. 2d. og 1ste Kl. Geogr.

Torsdag Eftermiddag.

6te Kl. **A.** Algebra. 6te Kl. **B.** Religion. 5te Kl. **A.** Fransk.
 — Religion. — Algebra. — Regning.

Fredag Formiddag d. 2 April.

6te Kl. **A.** Geometri. 6te Kl. **B.** Tydsk. 3die Kl. Religion.
 — Tydsk. — Geometri. — Regning.

Fredag Eftermiddag.

4de Kl. Regning. 2den og 1ste Kl. Regning.

Fredag Eftermiddag d. 2 April Kl. 2 foretoges Prøveexamen med de til Optagelse anmeldte Elever.

Kl. 5 vare Elevernes Tegninger og skriftlige Arbejder til Eftersyn i Skolens Lokale.

I Censuren deltog, foruden Skolens egne Lærere, D^rhr. Stiftamtmand, Conferenceraad Unsgaard, den vicarierende Biskop, Stiftsprovst Sviger, Pastor Westengaard, Justitsraaderne Scholten og Schlegel, Katedralskolens Rektor, Professor Henrichsen og nogle af dens samt af de andre Skolers Lærere.

Onsdagen den 14de April foretoges Translokationen og Torsdagen den 15de April begyndte Underviisningen i det nye Skoleaar.

**Fortegnelse over de Elever, som indstillede sig til
Examen i Marts og April 1852.**

6te Klasse A.

1. B. Edsberg (Fader afd. Kjøbmand Edsberg).
2. J. Barth (Ritmester Barth).
3. H. Wilkens (Bager Wilkens).
4. P. Rasmussen (Kjøbmand P. Rasmussen).
5. R. Lehn (Pastor Lehn i Mesinge).
6. L. Sidenius (Pastor Sidenius i Hesselager).
7. C. Tychsen (Kjøbmand Tychsen).
8. C. Lassen (Søn af Skolens Medforstander Adj. Lassen).

6te Klasse B.

1. B. Petersen (Borgerrepræs. Brændeviinsbrænder A. Petersen).
2. D. Lorenzen (Godsforvalter Lorenzen paa Trolleborg).
3. S. Schaffalitzky (Baron Schaffalitzky de Muckadell).
4. P. Dbel (Pleiefader Fuldmægtig Grichsen).
5. A. Edsberg (Broder til Nr. 1 i 6te Kl. A).
6. F. Kragh (Regimentsdyrlæge Kragh).
7. A. Sehested (afd. Ritmester Sehested til Fraugdegaard).
8. S. Barfoed (Pastor Barfoed i Allerup).
9. N. Nielsen (Tobaksfabriquant Nielsen).
10. H. Damm (afd. Skovrider Damm paa Gyldesteen).
11. K. Bröchner (afd. Kjøbmand Bröchner i Fredericia).
12. C. Heilmann (Amtsveimester Heilmann).
13. F. Behrendt (Kjøbmand Behrendt i Middelfart).
14. B. Pingel (Uhrmager Pingel).
15. L. Faber (Kjøbmand Faber).
16. C. Teisen (Kjøbmand Teisen).
17. B. Rasmussen (Strædermester Rasmussen).
18. M. P. Larsen (Kanalinspecteur Petersen).
19. P. Versdorf (Proprietær Versdorf til Boltinggaard).
20. J. Würzen (Pleief. Oberstlieutenant v. Würzen).
21. D. Kaalund (afd. Pastor Kaalund).

5te Klasse A.

1. B. Hansen (Tracteur Hansen i Næsbyhoved).
2. G. Lassen (Broder til Nr. 8 i 6te Kl. A).
3. L. Andersen (afd. Kjobmand Andersen i Aalsens).
4. L. Teisen (Broder til Nr. 16 i 6te Kl. B).
5. J. Longreen (Smedemester Longreen).
6. G. Knudsen (Prokurator Knudsen).
7. G. Faber (Broder til Nr. 15 i 6te Kl. B).
8. F. Jensen (Tobaksfabriquant Jensen).
9. J. Gibye (Smedemester Gibye).
10. G. Schmidt (Kjobmand H. Schmidt).
11. S. Schougaard (afd. Kaptain Schougaard).
12. N. Norden (afd. Regimentsdyrlæge Norden).
13. D. Møller (Skibskaptain Møller).
14. G. Petersen (Smedemester Petersen).
15. S. Brodtrück (Bomuldstøvsfabrikant Brodtrück).

5te Klasse B.

1. N. P. Nielsen (afd. Restaurateur Nielsen).
2. M. Smith (Kjobmand F. Smith).
3. L. Grove (Toldkasserer, Justitsraad Grove).
4. B. Schlegel (Kaptain B. Schlegel, Pleiefader Justitsraad Schlegel).
5. B. Wich (Strædermester og Borgerrepr. Wich).
6. G. Rammefov (Kjobmand Rammefov).
7. N. Hansen (Gaardmand H. Nielsen i Killerup).
8. P. Nielsen (Skolelærer Nielsen i Ukkerud).
9. G. Nielsen (Restaurateur Nielsen).
10. G. Hansen (Skibskaptain Hansen).
11. G. Munne (Cantor Munne).
12. N. Nielsen (afd. Brændeviinsbrænder N. Nielsen).
13. G. Larsen (Instrumentmager Larsen).
14. F. Schjerbeck (afd. Kjobmand Schjerbeck).
15. G. Lumbye (Oversagmester Lumbye, Pleiefader Kirkeværge P. Jørgensen).

16. S. Wildt (afd. Forvalter Wildt).
17. F. Brodtrück (Broder til Nr. 15 i 5te Kl. A).
18. G. Reinert (afd. Toldcontrolleur Reinert i Norge).
19. R. Rasmussen (Gaardmand Rasmussen i Marslev).
20. G. Longreen (Malermester Longreen)
21. H. Seedorff (Redacteur Seedorff).
22. R. Jensen (Vinhandler R. Jensen).
23. D. Jedrosky (Pastor Jedrosky i Munketo).

4de Klasse.

1. B. Mortensen (Blegmand Mortensen).
2. D. Frandsen (Garver Frandsen).
3. B. Rieffestahl (Proprietær Rieffestahl).
4. B. Petersen (Malermester Petersen).
5. H. Hansen (afd. Hansen paa Liselund).
6. G. Madsen (Bager Madsen).
7. G. Heins (Tandlæge Heins).
8. A. Jastrau (Amtsstuefuldmægtig Jastrau).
9. G. Gibye (Broder til Nr. 9 i 5te Kl. A).
10. F. Seidenflod (Bleif. Sadelmager Seidenflod).
11. J. Andersen (Brandeviinsbrænder Andersen).
12. P. Petersen (Garver og Mølleieier Petersen).
13. B. Paulsen (Proprietær Paulsen).
14. J. Küster (Gjæstgiver paa Snoghvi).
15. N. Nielsen (Overformynder N. Nielsen).
16. A. Nielsen (Broder til Nr. 1 i 5te Kl. B).
17. H. P. Rasmussen (Lømmermester Rasmussen).
18. L. Heilmann (Broder til Nr. 12 i 6te Kl. B).
19. G. Allerup (Jernstøberieier Allerup).
20. H. Schmidt (Broder til Nr. 10 i 5te Kl. A).
21. G. Aarestrup (Stiftsphysicus Aarestrup).
22. R. K. Nielsen (Bager Nielsen).

3die Klasse.

(2den Forberedelsesklasse).

1. A. Petersen (Restaurateur Petersen).

2. A. Heilmann (Broder til Nr. 12 i 6te Kl. B og Nr. 18 i 4de Klasse).
3. C. Vied (Gjæstgiver Vied i Inåslev).
4. L. Nielsen (Smaahandler Nielsen).
5. B. Faber (afd. Lieutenant Faber).
6. L. Wilkens (Broder til Nr. 3 i 6te Kl. A).
7. R. Nielsen (Broder til Nr. 4).
8. S. Rode (Skibskaptain Rode).
9. A. Rammefov (Broder til Nr. 6 i 5te Kl. B).
10. M. Nis-Hansen (Redacteur Nis-Hansen).
11. R. P. Nielsen (Brændeviinsbrænder H. Nielsen).
12. H. Senter (Billedhugger Senter).
13. C. Krüger (Inspecteur Krüger).
14. Th. Nielsen (Kjøbmand H. C. Nielsen).
15. C. Gjellerup (afd. Hospitalslæge, Cancellir. Gjellerup).
16. F. Sohn (Kammager Sohn).
17. H. Milling (Kunstdreier Milling).
18. C. Holst (Stomagemester Holst).
19. F. Bardram (Tobakspinder Bardram).
20. P. Nielsen (Broder til Nr. 15 i 4de Kl.).
21. C. Andersen (Gjæstgiver Knudsen i Langefov).
22. H. Fahnø (afd. Proprietær Fahnø til Brændefildbegaard).
23. H. Kiesfling (Bliffenslager Kiesfling).

2den Klasse.

(1ste Forberedelsesklassens øverste Afdeling).

1. A. Seedorff (Broder til Nr. 21 i 5te Kl. B).
2. F. C. Duck (Strædermester A. Duck).
3. B. Jørgensen (Bager Jørgensen).
4. C. Striegler (Daguerreotypist Striegler).
5. B. Longreen (Broder til Nr. 20 i 5te Kl. B).
6. N. P. Jørgensen (Jernstøber Jørgensen).
7. H. P. Petersen (Møller Petersen i Kustrup).
8. A. Wich (Broder til Nr. 5 i 5te Kl. B).
9. J. Hoffgaard (Kjøbmand Hoffgaard).

10. A. Schmidt (Skuespillerinde Mdm. Schmidt).
11. C. Wiingaard (Slagter Wiingaard).
12. B. Wilkens (Broder til Nr. 3 i 6te Kl. A og Nr. 6 i 3die Kl.)
13. Danniisboe (Brændeviinsbrænder Danniisboe).
14. J. Gersdorf (Broder til Nr. 19 i 6te Kl. B).
15. C. Grove (Broder til Nr. 3 i 5te Kl. B).

1ste Klasse.

(1ste Forberedelsesklassens nederste Afdeling).

1. M. Duct (Strædermester F. Duct).
2. B. Nielsen (Marchandiser Nielsen).
3. Møller (Broder til Nr. 13 i 5te Kl. A).

Af de i Skoleaaret 1851—1852 udgaaede Elever toge J. Møller (Forpagter Møller paa Lunegaard) og E. Hansen (Havnefoged Hansen) Præliminærexamen; F. Kammerfroy (Kjøbmand Kammerfroy) og P. Hasselriis (Starmester Hasselriis) anbragtes til Handelen; J. C. Dreyer (Pastor Dreyer i Ørsted), L. Damm (Enkemadame Damm) og M. Teisen (Kjøbmand Teisen) optoges i Kathedralskolens 1ste Klasse; 6 Elever, som vare tilbage af den ophævede Middelskole anbragtes: L. Paulsen (afg. Gaardmand P. Paulsen i Ræsbj) til Landvæsenet, Th. Mathiesen (Maurmester Mathiesen), P. Augustinus (Tømmermester Augustinus), S. Petersen (Malermester Petersen), A. Nielsen (afg. Brændeviinsbrænder A. Nielsen), A. Petersen (Pleiefader Kamj. v. Wedel-Heinen) til Professioner, 2 Elevers Bestemmelse vides ikke.

Følgende Elever vare bestemte til at udgaae strax efter jrdst afholdte Examen: L. Sidenius (6te Kl. A Nr. 6) Grüners Handelsakademi, K. Bröchner (6te Kl. B Nr. 11), L. Faber (6te Kl. B Nr. 15), B. Hansen (5te Kl. A Nr. 1) Handelen, M. P. Larsen (6te Kl. B. Nr. 18) Søværnenet, A. Hansen (5te Kl. B Nr. 7) Landvæsenet.

B. Edsberg (6te Kl. A Nr. 1) forberedes til den militære Højskole, J. Barth og K. Lehn (6te Kl. A Nr. 2 og 5) til den polytechniske Lærestanstalt.

Elevernes Antal efter Examen var 122, optagne bleve 15, saa at Skolen ved Begyndelsen af det nye Skoleaar talte 137 Elever.

De i Skoleaaret 1851—1852 gjennemgaaede Pensn.

6te Klasse A.

(Klassens Gjennemsnitsalder ved Examen i
April 1852, 16 Aar).

1. Religion. Valles Lærebog er lagt til Grund, men dog saaledes at især de fem første Kapitler ere gjennemgaaede med de Forandringer og Tillæg, som en mere udvidet Underviisning gjør nødvendige.
Repetition af hele Bibelhistorien.
Nordams Kirkehistorie til Reformationen.
2. Dansk. Bentziens Grammatik er paany gjennemgaaet. Læsning af flere Afsnit af Thues Lærebog i Modersmaalet, i Forbindelse med Analyse, især af Sætningernes forskjelligartede Forbindelse. En stor Deel Digte ere lærte udenad, og Eleverne under Foredraget gjorde bekjendte med de vigtigste Grundtræk af Versbygningen. Ved de skriftlige Ovelser, 2 Gange ugentlig, er deels anvendt Oversættelser af fremmede Sprog, deels adskillige Afsnit af Borgens Materialier.
3. Mathematik.
  - a. Geometri. Hjeltes Lærebog: De proportionale Linier indtil Enden af Bogen.
  - b. Algebra. Bergs Mathematik: Rod- og Potens-
størrelser og Regning med dem; Ligninger af 2den
Grad; ubestemte Ligninger og Rækkebrøf.
4. Regning. Verel- og anden Handelsregning samt

blandede Dpgaver af alle forhen gjennemgaaede Regningsarter.

Nabens større Regnebog.

5. Tysk. Schillers Wilhelm Tell — Wallensteins Lager — Die Piccolomini — Wallensteins Tod. — Bresemanns større Grammatik forfra til Læren om Verberne S. 175.

Til skriftlige Arbejder er benyttet deels Lorengens, deels Bresemanns Stilebøger. En Gang hver Maaned er udarbejdet en fri Dpgave.

6. Fransk. Borrings *Études littéraires* S. 62—105 253—266, 353—360, 370—393. Eleverne have med ubetydelig Veiledning forberedt sig paa egen Haand. Lassens franske Extemporallæsning S. 1—160, hvoraf desuden S. 1—18 er skriftlig oversat og lært udenad.

Borrings Grammatik: Formlæren og de vigtigste Partier af Syntaxen.

Til skriftlige Arbejder er benyttet Lassens Stileøvelser 2det og 3die Afsnit.

7. Engelsk. *The Chimes* by Ch. Dickens. Eleverne have med ubetydelig Veiledning forberedt sig paa egen Haand. *The Cricket*, af samme Forfatter, er gennemlæst paa Skolen uden Forberedelse.

Maribos Grammatik. — Til Stile er dikteret lette Fortællinger.

8. Historie. Allens Lærebog i Fædrelandshistorien fra Frederik d. 1ste til Enden. — Bohrs Lærebog i den nyere Verdenshistorie forfra til S. 147.
9. Geographi. Belschows Lærebog. Landene i Europa fra Rusland til Enden. — Amerika og Australien.
10. Naturlære. Silfverbergs kemiske Physik, 1ste Deel 3die og 4de Afsnit: Elektriciteten og Elektromagnetismen. 2den Deel: Varmens Fordeling paa Jorden, Luftstrømningerne, den atmosfæriske Tugtighed og Elektricitet.

11. Kalligraphi.
12. Frihaands- og Klodsetegning.
13. Gymnastik.
14. Flerstemmig Sang.

Anmærk. Ved at trække 1 Aar fra den for hver Klasse anførte Gjennemsnitsalder vil man kunne skønne, i hvilken Klasse en ordentlig forberedt Elev kan ventes indlemmet i Skolen.

6te Klasse B.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 14½ Aar.)

1. Religion. Valles Lærebog, 1ste til 5te Kapitel.
Det gamle Testaments Historie efter Werels Lærebog.
2. Danst. Thues Læsebog i Mødermaalet; en Deel Digte ere lærte udenad.
Bentziens Grammatik: Formlæren og det Vigtigste af Syntaren.
Til de skriftlige Arbejder er benyttet de vanskeligere af Krossings og de lettere af Borgens Opgaver.
Til Afverling have Eleverne oversat Stykker af den tydske Læsebog.
3. Matematik.
  - a. Geometri: Hjeltes Lærebog, forfra til Cirklen σ : Nr. 1—60.
  - b. Algebra. Bergs Mathematik: Regning med almindelige Størrelser, Decimalbrøf, Kvadrat- og Kubikrods-Uddragning.
4. Regning. Rabens større Regnebog. Fra Rentensregning til indenlandst Werelregning.
5. Tydsk. Kungs Læsebog for de høiere Klasser, Side 100—200.
Af Bresemanns større Grammatik er lært Afsnittet om Verberne og om Præpositionerne.
Til mundtlige og skriftlige Stile er benyttet de sammehængende Opgaver i Bresemanns mindre tydske Stilebog.

6. Fransk. Ældste Afdeling: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, Side 132—174. — Uden Forberedelse er af Lærens Extemporallæsning, paa Skolen, gennemgaaet S. 1—54, hvilket Pensum af yngste Parti er benyttet til statarisk Læsning.

Uf Lærens Læsebog Nr. 2 have begge Partier lært udenad Nr. 24—29, 63, 65—69, 73—76, 80, 86, 89, 93. Borrings Grammatik: Verberne og Syntaren, S. 125—148.

1ste og 2det Afsnit af Lærens Stilebog ere brugte til mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen, 3die Afsnit til Hjemmestile.

7. Engelsk. Ældste Parti: **The Mission by Marryat** (Lauchnik) S. 1—50.

Yngste Parti: **The history of little Jack** Nr. 1—63. (Nr. 1—30 udenad).

Maribos Grammatik, forfra til 3die Kl. af de uregelmæssige Verber.

8. Historie. Allens Lærebog i Fædrelandshistorien, forfra til Frederik den 1ste.

Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie fra Grækerrolighederne til Enden af Bogen.

9. Geographi. Velschows Lærebog. Landene i Europa fra Rusland til Grækenland.

10. Naturlære. Samme Pensum som 6te Kl. A.

11. Kalligraphi. 12. Frihaands- og Klodsetegning.

13. Gymnastik. 14. Fleerstemmig Sang.

5te Klasse A.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 13½ Aar.)

1. Religion. Balles Lærebog, 6te Kap. fra Pligterne mod Næsten, samt 7de og 8de Kapitel.

Det gamle Testaments Bibelhistorie. (Werels).

2. Dansk. Fabricius's Samling af Fædrelandshistoriske

Digte, af hvilke en Deel er lært udenad. — Sørensen's Grammatik.

De skriftlige Arbejder have især bestaaet i Diktat, Oversættelser, lette Beskrivelser og Medskrivning af op- læste Fortællinger.

3. Geometri. Hjeltes Lærebog, Nr. 1—35.
4. Regning. 2 Afdelinger. 1) Rabens større Regnebog fra Renteregning til blandede Opgaver i Beretregning. 2) Jensen's Regnebog, 2det Afsnit heelt igjennem.
5. Lydsf. Kung's større Lærebog, S. 1—89.
Bresemann's Grammatik: Formlæren.
Til mundtlige og skriftlige Stile er benyttet Bresemann's mindre Stilebog S. 25—74.
6. Fransk. Lassen's Lærebog Nr. 2, Side 79—121. Udenad de med Dansk forsynede Stykker. Lassen's Extemporallæsning S. 1—31.
Borrings Grammatik: Det Vigtigste af Formlæren.
Lassen's Stilebog 1ste Afsnit Nr. 30—80 og 2det Afsnit Nr. 1—11, mundtlig og tildeels skriftlig.
7. Engelsk. **The history of little Jack** Nr. 1—63. (Nr. 1—23 udenad.)
Nosing's Grammatik forfra til de uregelrette Verber.
8. Historie. Ingerslev's fragmentariske Verdenshistorie, fra Graccherurolighederne til Enden af Bogen.
9. Geographi. Thriges Lærebog, fra 4de Afsnit til Enden af Bogen.
10. Naturhistorie. Hele Dyreriget efter Krøyers Lærebog.
11. Kalligraphi. 12. Tegning. 13. Gymnastik. 14. Fleerstemmig Sang.

5te Klasse B.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 12 $\frac{1}{2}$ Aar.)

1. Religion. Valles Lærebog Kap. 1—4 (Af Anmærk-

ningerne ere kun de vigtigste lærte med). Det gamle Testaments Bibelhistorie (Werels). 15 Psalmer.

2. Dansk. Molbechs danske Læsebog. Af Fabricius's Digtesamling er lært udenad: Thyra Dannebod, Hækon Jarl, Evend Lvesfjæg, Thorvald Vidførle, Knud den Store, Marck Stigs Døtre og Zinklar.

Syntaxen af Sørensens Grammatik.

Stile af samme Art, men noget lettere end i 5te Kl. **A.**

3. Geometri. Forberedende Øvelser (Anskuelsesøvelser) efter Diesterwegs Anvisning.

4. Regning. 2det Afsnit af Jensen's Regnebog, fra Reguladetri med Brøk og Bogen ud.

5. Tydsk. Kungs mindre Læsebog S. 129 til Enden. Det Vigtigste af Formlæren i Meyers Grammatik. — Bresemanns mindre Stilebog S. 1—44, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. Lærens Læsebog Nr. 2, S. 28—63. Af Læsebogen Nr. 1 udenad Nr. 14—36.

Lærens Stilebog 1ste Afsnit Nr. 1—60, mundtlig og tildeels skriftlig.

Borrings Grammatik: De regelrette og uregelrette Verber.

7. Historie. Jagerslevs fragm. Verdenshistorie, forfra til Graccherurolighederne.

8. Geographi. Thriges Lærebog, fra 4de Afsnit til Enden.

9. Naturhistorie. Krøyers Lærebog 1ste, 2det og 8de Kapitel.

10. Kalligraphi. 11. Tegning. 12. Gymnastik. 13. Sang.

4de Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 10½ Aar.)

1. Religion. Valles Lærebog 1ste til 4de Kapitel (SS og Hovedbedrifterne).

Det gamle Testamentes Bibelhistorie (Daugaard og Stofholm).

2. Dansk. Lützens Læsebog. Trydes Digtesamling, hvoraf omtrent Halvdelen er lært udenad.

Formlæren af Sørensens Grammatik.

De skriftlige Arbejder have fornemmelig bestaaet i Diktater.

3. Regning. Jensens Regnebog 2det Afsnit, forfra til Reguladetri med Prof.
4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog S. 55—129. En Deel af dette Pensum er lært udenad og en Deel benyttet til Diktat.

Meyers Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.

Til mundtlig Stil er anvendt de letteste Stykker af Jensens Stileopgaver.

5. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, Side 1—28. — Udenad Nr 1—32 af Læsebog Nr. 1.

Af Grammatiken er lært Hjelpeverberne og de regelrette Verber. — Lassens Stilebog 1ste Afsnit Nr. 1—43, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Historie. Sørensens Udtog af Fædrelandshistorien, forfra til Christian den 6te.
7. Geographi. Hele Europa efter Sørensens Ledetraad.
8. Naturhistorie. 8de Kapitel af Krøyers Lærebog.
9. Kalligraphi. 10. Tegning. 11. Gymnastik. 12. Sang.

3die Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 10 Aar.)

1. Religion. Gjennemgaaet Hovedstykkerne, men kun lært de vigtigste Skriftsteder i 2det og 4de Kapitel af Balles Lærebog.
Birchs Bibelhistorie.
2. Dansk. Fortsættelse af Dvølskerne fra 2den Klasse,

men med større Forbringere i Reenlæsning, Opfattelse og Gjengivelsen. Megen kursorisk Læsning.

Frolunds Læseapparat Nr. 2b. — Af Trydes Digtesamling er lært udenad Nr. 17, 18, 21—23, 26—28, 31—32, 34—35, 37, 40, 42—43, 45, 51.

De 3 første Afsnit af Sørensens Grammatik.

3. Regning. Hele 1ste Afsnit af Jensen's Regnebog.
4. Tydsk. Rung's mindre Læsebog S. 1—55. De mindste og letteste Stykker udenad og derpaa dikterede. Declinationer og Konjugationer mundtlig og derefter opskrevne paa Skoletavlen.
5. Fransk. Lassen's Læsebog (Nr. 1) for Begyndere, Nr. 1—40. — Sammes Stillebog 1ste Afsnit, Nr. 1—27 mundtlig og Nr. 1—16 skriftlig.
Grammatik: *avoir*, *être* og *parler* i Indikativ og Imperativ.
6. Historie. Sørensens Fædrelands Historie, fra Dronning Margrethe til Christian d. 5te.
7. Geographi. En kort Udsigt over Landene i Europa. (Sørensens Ledetraad).
8. Kalligraphi. 9. Contourtegning. 10. Gymnastik. 11. Sang.

2den Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 8½ Aar.)

1. Religion. Det gamle Testaments Fortællinger ere mundtlig foredragne af Læreren, gjenfortalte af Eleverne, under Foreviisning af bibelske Billeder og endelig repeterede efter Birch's Bibelhistorie.
2. Dansk. Frolunds Læseapparat Nr. 2a. En Deel af de letteste Fortællinger ere ofte gjentagne, for at fremme en sikker og korrekt Uplæsning. Ligesom enkelte Stykker fortrinnsviis ere anvendte til Forstandsøvelser, saaledes er der under hele Læsninger lagt særdeles Vægt

paa at vænne Eleverne til at fortælle og gjengive det Læste. Øvelse i at kjende de vigtigste Ordklasser og Flektioner (mundtlig uden Grammatik). Flittig Udenadstavnning, der tillige er brugt som Overgang til Retskrivningsøvelser.

Al Trydes Digtesamling ere 20 Numere lærte udenad, hvorved er holdt strengt paa en tydelig og smuk Fremstgelse.

3. Regning. Jensens Regnebog 1ste Afsnit, de 4 Species i ubenævnte og benævnte Tal. Hovedregning er bestandig gaaet forud for og øvet ved Siden af Table-regning.
4. Tydsk. Kungs Elementarbog S. 1—11 og Nr. 15, 16, 18, 19, 25—28. Smaafortællingerne Nr. 1—15. Side 1—3 er gjenemgaaet, først uden og siden med Bog, og derefter lært udenad. Ved Læsningen af det øvrige Pensum er fornemmelig arbejdet paa at skaffe Eleverne Ordforraad, Færdighed i at gjengive og omsette det lærte og overhovedet foretaget saadanne Øvelser, som maatte ansees for stikede til at skaffe Børnene en for deres Alder passende Færdighed i at bevæge sig i Sprogets Elementer.
5. Geographi. Danmark og en kort Udsigt over Europa indøvet paa Kortet, uden Bog.
6. Kalligraphi. 7. Gymnastik.

1ste Klasse.

(Klassens Gjennemsnitsalder, ved Examen i April 1852, 7½ Aar).

1. Religion. Det gamle Testaments Fortællinger ere mundtlig foredragne af Læreren og gjensfortalte af Eleverne, under Foreviisning af bibelske Billeder. Det tilsvarende Stykke i Birchs Bibelhistorie er hver Gang foresat som Indenadslektie.
2. Dansk. Frølund's Læseapparat Nr. 2a. Samme Øvel-

- fer som i 2den Klasse, men i mindre Omfang og med lavere Fordringer. Færre Retskrivningsøvelser, men hyppig Afkrivning af de letteste Stykker i Læsebogen.
3. Regning. Talbegreb, tælle, doublere, halvere o. s. v., de 4 Species i ubenævnte Tal, meest Hovedregning.
  4. Geographi. Danmarkskortet indøvet paa Skolen.
  5. Elementære Skriveøvelser. 6. Gymnastik.

Underviisningsprogram for Skoleaaret 1852-1853.

6te Klasse A.

1. Religion. Lærebogen gennemgaaes med saadan Udførlighed, som passer til en mere udvidet Underviisning, under stadig Afbenyttelse af det nye Testamente.
Bibelhistorien gennemgaaes og repeteres efter: „Den Hellige Skrift i Udtog“ af S. C. Müller. Mærk-Hansens Udtog af Kirkehistorien.
2. Dansk. Thues Læsebog i Modersmaalet. En kort Udsigt over Literaturhistorien.
Bengiens Grammatik med Tillæg af en fuldstændigere Ord-dannelses- og Sætningslære.
Borgens Vejledning til Udarbejdelser.
3. Mathematik.
  - a. Geometri. Hjertes Geometri fra Nr. 60, Cirkellinien, til Nr. 155, regulære Polygoner.
  - b. Algebra. Bergs Mathematik: Ligninger af 1ste og 2den Grad, Proportioner og Progressioner.
4. Regning. Rabens større Regnebog, fra indenlandsk Verelregning til Enden.
5. Tydsk. Rungs større Læsebog S. 200--300.
Göthes Gög von Berlichingen.
Hele Bresemanns større Grammatik.
50 Sider af Bresemanns større Stilebog, mundtlig og tildeels skriftlig. — Hver Maaned en fri Udarbejdelse.

6. **Fransff.** Ældste Parti: De sidste 50 Sider af Borrings *Études littéraires*. Bjerrings *Lectures françaises* S. 1—114.

Yngste Parti: Af Borrings *Études littr.* c. 100 Sider af de lettere Stykker.

Borrings Grammatik: Repetition af hele Formlæren; derefter det Vigtigste af Syntaxen.

Lærens Stilebog Nr. 2, mundtlig og tildeels skriftlig paa Skolen. 3die Afsnit af Stilebogen anvendes til Hjemmestile. Diktat.

Lærens Extemporalæsning, fra S. 160—261. S. 23—38 af samme Bog oversættes skriftlig og læres udenad.

7. **Engelsk.** Ældste Parti: **Pictures from Italy** by **Ch. Dickens**.

Yngste Parti: **The Mission** by **Marryat** Side 50—155. Denne Bog benyttes desuden til Extemporalæsning. — Maribos Grammatik. — Lette Fortællinger til Stile i Forbindelse med Anders progressive Dvælses. Diktat.

8. **Historie.** Bohrs Verdenshistorie 3die Bind, sidste Halvdeel. — Allens Fædrelandshistorie, fra Frederik d. 1ste til Enden.

Ældste Parti repeterer den gamle og Middelalderens Historie efter Jørgenslevs Lærebog.

9. **Geographi.** Velschows Lærebog, forfra til Rusland. Asien og Afrika.
10. **Naturlære.** Silfverbergs mekaniske Physik.

6te Klasse B.

1. **Religion.** Hele Valles Lærebog. Eleverne efterflaae og lære de vigtigste Parallesteder. — Hele Bibelhistorien (Wexels).
2. **Dansk.** Thues Lærebog. I Forbindelse med Læringen anstilles jævnlig Dvælses i logisk og gramma-

tikalst Analyse, især af Sætninger og deres forskellige artede Forbindelse. Et passende Udvalg af Digtene læres udenad. — Bengiens Grammatik.

De letteste Opgaver af Borgens Veiledning.

3. **Mathematik.**

a. **Geometri.** Hjertes Lærebog, forfra til de proportionale Linier.

b. **Algebra.** Bergs Mathematik, Talsystem, Bogstavregning, Decimalbrøk, Kvadrat- og Kubikrod.

4. **Regning.** Rabens Regnebog, fra Renteregning til indenlandsk Beretregning.

5. **Tydsk.** Kungs større Læsebog c. 120 Sider; 20 Sider oversættes skriftlig og læres udenad.

Al Bresemanns Grammatik repeteres Formlæren og læres Syntarens Hovedregler.

Bresemanns mindre Stilebog c. 40 Sider mundtlig og tildeels skriftlig.

6. **Frans.** Lærens Extemporallæsning, S. 1—54 (hvoraf S. 1—31 forrige Aar blev gennemlæst af 5 Kl. **A.** extempore paa Skolen) læses statarist. En Rest af Læsebogen Nr. 2 læses kursorist og 15 Sider oversættes skriftlig og læres udenad.

Formlæren af Borrings Grammatik.

Lærens Stilebog Nr. 2, mundtlig paa Skolen og tildeels skriftlig. Stilebogen Nr. 3 anvendes til Hjemmestil.

7. **Engelsk.** **The Mission by Marryat** S. 50—100.

The history of little Jack, fra Nr. 63 bruges til Extemporallæsning.

Rosings Grammatik. — Anders Progressive Øvelser til mundtlig Stil.

8. **Historie.** Allens Fædrelandshistorie, til den Oldenborgske Stamme. — Hele Jørgensens fragmentariske Verdenshistorie.

9. **Geographi.** Velschows Lærebog: Asien, Afrika,

Amerika, Australien. Om Produkterne fordres kun det Almindelige.

10. Naturhistorie. 4de, 5te og 6te Kapitel af Prof. Schøns Lærebog.

5te Klasse A.

1. Religion. Valles Lærebog, med Undtagelse af Pligterne i enkelte Stænder. Der læres §§, Hovedsprogene og de nødvendigeste Anmærkninger.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Berels) samt en Oversigt over det gamle Testaments Forjættelser, som Repetition. Psalmer.

2. Dansk. Holsts profaiske Læsebog. En Deel Digte udenad af Fabricius's Samling af Fædrelandshistoriske Digte.

Formlæren af Bentziens Grammatik.

Til skriftlige Arbejder vælges især Oversættelser og oplæste Fortællinger.

3. Matematik.

a. Geometri. Hjertes Lærebog, forfra til de parallelle Linier.

b. Arithmetik. Bogstavregning, Proportionslæren, Brøk. (Læreren tilveiebringer selv Materialet, omtrent som det findes i Bjørns Lærebog).

4. Regning. Rabens større Regnebog, fra Rentesregning til blandede Opgaver i Beretregning. Hovedregning.

5. Tysk. Rungs større Læsebog. S. 99—200. Bresemanns Grammatik: Formlæren (der læses kun de hyppigst forekommende Undtagelser) og det Almindeligste af Syntaxen.

Bresemanns mindre Stilebog c. 30 Sider, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. S. 1—40 af Lassens Extemporallæsning læses statarisk. En Rest af Læsebogen Nr. 2, nemlig

§. 63—93 læses *extempore*, og de med Dansk forsynede Stykker læses udenad.

Det Vigtigste af Formlæren af Borrings Grammatik.

Stillebogen 1ste Afsnit Nr. 60—80 og 2det Afsnit Nr. 1—20, mundtlig og tildeels skriftlig.

7. Engelsk. Maribos Læsebog, 20 Fabler udenad og *the history of Little Jack* Nr. 1—40 indenad.

Hovedpartierne af Rosings Grammatik.

8. Historie. Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie, fra Graccherurolighederne til Enden.
9. Geographi. Hele Ehriges Lærebog.
10. Naturhistorie. 3, 4, 5, 6, 7 Kapitel af Kroyers Lærebog.

5te Klasse B.

1. Religion. De 5 første Kapitler af Valles Lærebog. Der læses §§, Hovedbeviisstederne og de vigtigste Anmærkninger.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Daugaard og Stockholm). Psalmer.

2. Dansk. Molbechs Læsebog. Omhyggelig Analyse-
ring. — Sørensens Grammatik.

En Deel Digte af Trydes Samling læses udenad, og nogle af dem nedskrives efter Hufkommelsen. De øvrige skriftlige Arbejder komme til at bestaae i Diktat og enkelte Oversættelser.

3. Geometri. Indledende Dvøvelser, hvortil Læreren tager Stoffet af Diesterwegs Leitfaden für den Unterricht in der Raumlehre.
4. Regning. Jensen's Regnebog, 2det Afsnit. Regulæ-
dretti med Brøk og de blandede Opgaver. Hovedreg-
ning. — Hermed forbindes nogle lette Opgaver i
Bogstavregning, Brøk og Proportionslæren.
5. Tydsk. Kungs mindre Læsebog S. 129 til Enden; c. 10 Sider læses udenad. — Meyers Grammatik,

Formlaren. — Side 1—20 af Bresemanns Stilebog, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, S. 28—68. Af Læsebogen Nr. 1 læres udenad fra 30 til Enden.

Stilebogen 1ste Afsnit Nr. 40—80.

Borrings Grammatik, det Vigtigste af Formlaren.

7. Historie. Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie, forfra til Graccheruroslighederne.
8. Geographi. Millings Lærebog udg. af Svendsen, forfra til Ostria.
9. Naturhistorie. 1ste til 4de Kapitel af Krøyers Lærebog.

4de Klasse.

1. Religion. 1ste til 4de Kapitel af Balles Lærebog. Der læres kun §§ og Hovedsprogene.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Daugaard og Stockholm). En kort Udsigt over Forjættelserne i det gamle Testamente. — Psalmer.

2. Dansk. Borgens og Rungs danske Læsebog. Stræng Ordanalyse. — Formlaren af Sørensens Grammatik, med tilhørende Øvelser.

Om trent Halvdelen af Trydes Digtesamling læres udenad. — Diktat og kristelige grammatikalske Øvelser.

3. Regning. Jensens Regnebog, 2det Afsnit, de 4 Species og Reguladetri med Brøk.

Hovedregning i ubenævnte og benævnte Tal, Reguladetri og de 4 Species i Brøk.

4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog c. 90 Sider. En Deel af de letteste Stykker læres udenad og nedskrives.

Meyers Grammatik, Substantivers, Adjektivs og Pronominers Deklination, Adjektivs og Adverbiers Komparation, Verbernes Konjugation samt de hyppigst forekommende uregelrette Verber. Udvalgte Stykker af Jensens Stileøvelser mundtlig som Ind-

5. Geographi. Der gives en praktisk Veiledning i Orientering, hvorved Læreren gaar ud fra Skolestuen og dens Omgivelser. Derefter indøves Danmarkskortet paa Skolen.

1ste Klasse.

1. Religion. Bibelhistorien behandles ligesom i 2den Klasse; men den gennemgaaede Fortælling foresættes kun i Bogen til Indenadslæsning.
2. Dansk. Læse-, Stave-, Tale-, Opmærksomheds-, Hufommelses-, Anskuelses- og Forstandsbøvelser. Fro- lunds Læseapparat Nr. 2, a.
3. Regning. Talbegreb, tælle, doublere, halvere osv., de 4 Species i ubenævnte Tal, meest Hovedregning.
4. Haandfærdigheder. At drage rette og krumme, enkelte og sammensatte Linier, at skrive Tal og Bogstaver. Talttskrivning.
5. Geographi. Danmarkskortet indøves ligesom med 2den Klasse, dog med noget mere indskrænkede For- dringer.

Anmærk. Af de Børn, som optages i denne Klasse fordrer, at de kunne læse taaleligt indenad. Den hele Underviisning i Klassen er ikke saameget beregnet paa at meddele positive Kund- skaber som paa at vække Opmærksomhed og Lærlyst, øve Tale- evnen, stærke Sandserne og bibringe Eleverne Anskuelser i flere Retninger, hvorpaa den følgende Underviisning kan baseres.

I de fremtidige Beretninger om Skolen vil kun blive meddeelt Underviisningsprogrammet for det allerede begyndte Skoleaar, da vi med Hensyn til de Børn, der forberedes til Optagelse i Skolen, ansee det for ulige vigtigere for Forældre og Lærere at vide hvad der skal læses end hvad

Formlæren. — Side 1—20 af Brafemanns Stilebog, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Fransk. Lassens Læsebog Nr. 2, S. 28—68. Af Læsebogen Nr. 1 læres udenad fra 30 til Enden.

Stilebogen 1ste Afsnit Nr. 40—80.

Borrings Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.

7. Historie. Ingerslevs fragmentariske Verdenshistorie, forfra til Graccherurolighederne.
8. Geographi. Millings Lærebog udg. af Svendsen, forfra til Østrik.
9. Naturhistorie. 1ste til 4de Kapitel af Krøyers Lærebog.

4de Klasse.

1. Religion. 1ste til 4de Kapitel af Valles Lærebog. Der læres kun §§ og Hovedsprogene.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Daugaard og Stockholm). En kort Udsigt over Forjættelserne i det gamle Testamente. — Psalmer.

2. Dansk. Borgens og Rungs danske Læsebog. Stræng Ordanalyse. — Formlæren af Sørensens Grammatik, med tilhørende Øvelser.

Om trent Halvdelen af Trydes Digtesamling læres udenad. — Diktat og skriftlige grammatikalske Øvelser.

3. Regning. Jensen's Regnebog, 2det Afsnit, de 4 Species og Reguladetri med Prof.

Hovedregning i ubenævnte og benævnte Tal, Reguladetri og de 4 Species i Prof.

4. Tydsk. Rungs mindre Læsebog e. 90 Sider. En Deel af de letteste Stykker læres udenad og nedskrives.

Meyers Grammatik, Substantivers, Adjektivs og Pronominers Deklination, Adjektivs og Adverbiers Komparation, Verbernes Konjugation samt de hyppigst forekommende uregelrette Verber. Udvalgte Stykker af Jensen's Stileøvelser mundtlig som Ind-

ledning til de forskjellige Partier af Grammatikem. — Diktat.

5. Fransk. Lærens Lærebog Nr. 2, S. 1—28. Udenad Nr. 1—32 af Lærebogen Nr. 1.

Grammatik: Hjalpeverberne og de regelmæssige Verber. 1ste Affnit af Stilebogen Nr. 26—55, mundtlig og tildeels skriftlig.

6. Historie. Hele Sørensens Fædrelandshistorie.
7. Geographi. Hovedtrækkene af den physiske Geographi og hele Europas politiske Geographi (Sørensens Lærebog).
8. Naturhistorie 7de og 8de Kapitel af Kroyers Lærebog.

3die Klasse.

1. Religion. Valles Lærebog 2det og 4de Kapitel. §§ og Hovedspørgene gjenneemgaaes katechetisk, men kun de sidste læres udenad.

Det nye Testaments Bibelhistorie (Birck).

2. Dansk. Frølund's Læseapparat Nr. 2, b. Fortsættelse af 2den Klases Dvælseser, men med strengere Forordringer i Reenlæsning, Opfatten og Gjengivnen af det Læste. — Analysering og andre mundtlige Dvælseser. Sørensens Grammatik, det Vigtigste af Formlæren.

20 Digte udenad af Trydes Samling.

Diktat 2 Gange ugentlig.

3. Regning. Jensen's Regnebog 1ste Affnit, de 4 Species i benævnte Tal og Reguladetri i hele Tal. Samme Pensum i Hovedregning, som bestandig skal gaae forud for Tableregning.
4. Tydsk. Rungs mindre Lærebog. Stadig Retroversion og en Deel Udenadslæsning. Grammatik uden Bog: Deklinationer, Pronominer, Verber. — Diktat af de letteste Stykker i det læste Pensum.
5. Fransk. Lærens Stilebog Nr. 1—25 mundtlig og

skriftlig. Læsebogen Nr. 1: Nr. 1—50. **Avoir**, **être** og **parler** i Indikativ og Imperativ.

6. Historie. Sørensens Lærebog, forfra til Kalmarunionen.
7. Geographi. Danmarks og Europas physiske Geographi paa Kort, uden Bog. Danmarks politiske Geographi, efter Sørensens Lærebog, og en kort Udsigt over Europa.

2den Klasse.

1. Religion. De mærkeligste Fortællinger af det gamle og nye Testaments Historie foredrages af Læreren, gjentages af Eleverne og læres derpaa efter Bog (Birch): Bibelske Billeder.
2. Dansk. Frolunds Læseapparat Nr. 2, a. De Stykker, som bedst passe dertil, gjentages ofte for at bringe Eleverne til sikker og korrekt Dplæsning, hvormed tilige forbindes stadig Dvelse i at fortælle og gjengive det Læste.

Dveller i at kjende Ordklasserne og de vigtigste Bøiningssmaader (uden Grammatik). Udenadstavning bruges som Forberedelse til Rettskrivningsøvelserne. 16 Digte af Trydes Samling læres udenad?

3. Regning. Jensen's Regnebog 1ste Afsnit, de 4 Species i ubenævnte og benævnte Tal. Samme Benjum til Hovedregning, der bestandig gaaer forud for Tavleregning.
4. Tydsk. Kungs og Jürs Elementarbog. Side 1—3 gennemgaaes først uden, siden i Bog. Derefter læses Side 4—11 og Nr. 15, 16, 18, 19, 25, 28, samt Smaaaføtøllingerne Nr. 1—15. Der fordres bestandig Gloser, Retroversion af smaa Sætninger og omfattede Exempler, og foretages overhovedet saadanne praktiske Dveller, som Lektien giver Anledning til og som passe efter Børnernes Fatterevne.

5. Geographi. Der gives en praktisk Veiledning i Orientering, hvorved Læreren gaacr ud fra Skolestuen og dens Omgivelser. Derefter indøves Danmarkstortet paa Skolen.

Lite Klasse.

1. Religion. Bibelhistorien behandles ligesom i 2den Klasse; men den gjennemgaaede Fortælling foresættes kun i Bogen til Indenadslæsning.
2. Dansk. Læse-, Stave-, Tale-, Opmærksomheds-, Hufommelses-, Anskuelses- og Forstandsøvelser. Fro-lunds Læseapparat Nr. 2, a.
3. Regning. Talbegreb, tælle, doublere, halvere osv., de 4 Species i ubenævnte Tal, meest Hovedregning.
4. Haandfærdigheder. At drage rette og krumme, enkelte og sammensatte Linier, at skrive Tal og Bogstaver. Taktffrivning.
5. Geographi. Danmarkstortet indøves ligesom med 2den Klasse, dog med noget mere indskrænkede For-dringer.

Anmærk. Af de Børn, som optages i denne Klasse fordres, at de kunne læse taaleligt indenad. Den hele Underviisning i Klassen er ikke saameget beregnet paa at meddele positive Kundskaber som paa at vække Opmærksomhed og Lærelyst, øve Taleevnen, stærke Sandserne og bibringe Eleverne Anskuelser i flere Retninger, hvorpaa den følgende Underviisning kan baseres.

I de fremtidige Beretninger om Skolen vil kun blive meddeelt Underviisningsprogrammet for det allerede begyndte Skoleaar, da vi med Hensyn til de Børn, der forberedes til Optagelse i Skolen, ansee det for ulige vigtigere for Forældre og Lærere at vide hvad der skal læses end hvad

der er læst*). Vi ville idemindste forsøge paa, om vi ad denne Vej kunne bidrage til at fjerne den Uklarhed og modarbejde de Misgreb, der ere saa fremherskende ved den til Skolen forberedende Underviisning, saavel hos Privatlærere som i de saakaldte Elementarskoler.

Og sjønt vor Erfaring i denne Henseende neppe har lært os Andet end hvad andre Skolebestyrere have havt Leilighed til at iagttage, saa ville vi dog, da Sagen engang er kommen paa Tale, fremhæve hvad der især har været os paaafaldende: 1) Man forbereder Børnene uden at tage ringeste Hensyn til den Skoles Fordringer, for hvilken de ere bestemte; **) 2) enkelte Fag forsømmes til Skade for Egnernes harmoniske Udvikling; 3) det taales at Børnene læse slæbende, stammende, syngende og med provincial Betonning, og der gjøres overhovedet lidet eller intet, for at bringe dem til en korrekt, smuk og færdig Dylæsning; 4) Tale- og Anskuelsesøvelserne forsømmes, og Børnene faae Lektier i Bibelhistorie og Historie førend de have faaet Døvelse i at gjengive mundtlige Fortællinger; 5) der foresættes Lektier i Balles Lærebog istedetfor først at gjøre Eleverne ret fortrolige med Bibelhistorien; 6) Geographi læres efter Bog uden foregaaende Indpræntning af Kortet; 7) Skriveøvelserne drives som en tankeløs Gftermalen, uden Orden og Methode; 8) Hovedregningen forsømmes aldeles, istedetfor at deri bør

---

*) Anmærk. Af Fag, som oven her i Skolen, findes i Programmet for 1852—1853 ikke omtalt Tegning og Sang, fordi de fleste udenbyes Elever savne Veiledning deri, Gymnastik, hvis Fordringer for hver Alder kan erfares af Normalreglementet og Skrivning, hvori enhver Lærer bør kunne staa sine Elever den til deres Alder svarende Færdighed.

**) Anmærk. 2. Herom overbevises vi desværre kun altfor hyppig ved den Maade, hvorpaa Fransk, et af Skolens vigtigste Hovedfag behandles. Det er meget sjelden at nogen Elev deri er forberedt efter den Anviisning, som er meddeelt i de Elementarbøger, der bruges her i Skolen.

opnaaes Færdighed i hver Regningsart, førend den øves paa Tavlen; 9) i fremmede Sprog læses og oversættes store Børsa uden foregaaende forberedende Øvelser, og med Forbigaaelse af hvad der skulde foretages til methodisk at forberede Grammatiken; 10) læres der endelig noget Grammatik, saa skeer det endnu efter den gamle Glendrian, som om Sproget skulde læres af Grammatiken o. s. v.

U n d e r v i i s n i n g e n .

Tabel, som viser hvorledes Underviisningsgjenstandene ere fordeelte, og hvormange Timer der er anvist til hvert enkelt Fag.

Klasser.	7de Kl.	6 Kl. A.	6 Kl. B.	5 Kl. A.	5 Kl. B.	4de Kl.	3die Kl.	2den og 1ste Kl.	Sum.
Religion.	—	3	3	3	3	3	3	2	20
Dansf.	—	4	5	5	5	5	7	10	41
Mathematik.	4	4	4	3	3	—	—	—	18
Regning.	—	2	2	2	3	4	5	6	24
Lydsk.	1	4	4	4	4	4	4	4	29
Fransf.	—	4	4	4	4	4	3	—	23
Engelsk.	—	3	2	2	—	—	—	—	7
Historie.	1	3	3	2	2	2	2	—	15
Geographi.	—	2	2	2	2	2	2	2	14
Naturkundskab.	—	2	2	2	2	2	—	—	10
Kalligraphi.	—	2	2	3	3	4	4	6	24
Tequing.	2	2	2	2	2	2	2	—	14
Sang.	—	1	(1)	1	(1)	1	(1)	—	6
Gymnastik.	—	1	1	1	1	1	2	(2)	9
	8	37	37	36	35	34	35	32	

I forrige Skoleaar havde 6te Kl. A. i adskillige Fag afsluget nogle Afsnit af de for 7de Kl. bestemte Pensaa; de i Tabellen for denne Klasse særskilt anførte Timer skulle anvendes til en Fortsættelse heraf, som Forberedelse til Gjenoprettelsen af en selvstændig 7de Klasse.

1ste og 2den Klasse undervises indtil videre samlede, som en høiere og en lavere Afdeling af 1ste Forberedelsesklasse.

I Sang og Gymnastik betyde de indklamrede Timer, at vedkommende Klasse undervises samlet med den nærmeste høiere Klasse.

Underviisningsgjenstandenes Fordeling.

Underviisningen beserges af Skolens 3 Forstandere, 5 faste Lærere og 5 Timelærere.

Jensen,	Mathematik i 7de, 6A, 6B, 5A.	
	Physik i 6A	16 Timer.
Larsen,	Fransk i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl.	
	Engelsk i 6A, 6B, 5A.	30 —
Sørensen,	Dansk i 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Geographi i 4de Kl.	21 —
Hr. Cand. theol. Boeck,	Religion i 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Historie og Geographi i 5A, 5B.	
	Lydsf i 4de og 3die Kl.	28 —
— Cand. theol. Niis-Hanssen,	Lydsf i 7de, 6A, 6B, 5A, 5B.	
	Historie i 7de, 6A, 6B.	
	Geographi i 6A, 6B.	28 —

Hr. Seminarist Jerichau, Danst i 3die, 2den, 1ste Kl. Religion i 3die, 2den, 1ste Kl. Regning i 2den, 1ste Kl. Historie i 4de, 3die Kl. Geographi i 3die, 2den, 1ste Kl.	36	Timer.
— Seminarist Schmidt, Naturhistorie i 6B, 5A, 5B, 4de Kl, Kalligraphi i 5A, 5B, 4de og 3die Kl. Tegning i 5A, 5B, 4de, 3die Kl. Gymnastik med alle Klasser.	37	—
— Seminarist Hørlicke, Geometri i 5B. Arithmetik i 5A, 5B. Regning i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl. Tydsk og Kalligraphi i 2den og 1ste Kl. Repetition i Religion med de Ele- ver af Mellemklasserne, som be- høve det	36	—
— Seminarist C. Hansen, Religion og Danst i 4de Kl.	8	—
— Fuldmægtig Jastrau, Kalligraphi i 6A og 6B.	4	—
— Lieutenant, Obmd. Moe, Tegning i 6A og 6B.	4	—
— Assessor Boersom, Sang i 6A, 6B, 5A, 5B, 4de og 3die Kl.	3	—
— Lieutenant v. Schroll, Militærtegning i 7de Kl.	2	—

Inspectionen ved Skolen besørges af Læssen, som heri, for de yngste Klassers Vedkommende, assisteres af Herr Lærer Jerichau.

Om Skolens Personalia.

Genimod Slutningen af Aaret 1848 befordredes Hr. **Cand. theol.** Svendsen til Katechet i Ringkjøbing, hvorved Skolen mistede en ligesaa dygtig som nidkær og human Lærer, der under sin treaarige Virksomhed her havde foraaet at erhverve sig Elevernes Kjærlighed og ved sin Bortgang ledsagedes af Medlæreres og Bestyrelsens ubetingede Agtelse og Venskab. — I hans Sted antoges Hr. **Cand. theol.** Niis-Hanssen til Lærer ved Skolen.

Da Skolens Medbestyrer Hausen, Lærer ved Labns Stiftelse, i Efter sommeren 1849 anfaldtes af en Legems-
svaghed, som hindrede ham i at besørge sine Partes ved Realskolen, bleve hans Timer og øvrige Funktioner først interimistisk besørgeede; men, da det efterhaanden viste sig, at der kun var lidet Haab om hans Helbredelse, yttrede han Duffe om at fratræde sin Stilling ved Skolen, imod at hans yngste Søn, der i sin Tid havde gennemgaaet hele Realskolen og derefter var dannet til Lærer paa Jellinge Seminarium, overtog nogle af hans Timer. Vor fra-
traadte Collega havde i Aaret 1822 i Forening med Jensen oprettet den ældre Realskole, og i denne lange Aar-række offret Skolen, saavel i dens ældre som nyere Stikkelse, sin uvækkede Interesje og kraftige Medvirkning.

Hr. Seminarist Stæhr, som i noget over et Aar havde fungeret ved den i Slutningen af 1847 oprettede Middelskole, ønskede i Slutningen af 1849 at ombytte sin Plads med en fordeeltigere Stilling som Privatlærer, og blev derfor ved Skolen afløst af Hr. Seminarist Hørück.

Nogle mindre Forandringer, som især fremkaldtes ved Krigsaarene, vare ikke af den Betydning, at de egne sig til videre Dmtale.

Skolepenge, Gratistpladse m. m.

For 1 Elev i 1ste Klasse betales	18 Rbdlr. aarlig.
2den	24 --
3die, 4de, 5te A og B	30 --
6te A og B	36 --

Betalingen i 7de Klasse retter sig noget efter Elevernes Antal, men kan i Gjennemsnit anslaaes til 5 Rbdlr. maanedlig. — I de Klasser, hvor Betalingen er over 2 Rbdlr maanedlig, eftergives for den 2den og 3die Sen $\frac{1}{3}$ Deel af Skolepengene, for den 4de betales kun 1 Rbdlr maanedlig, og den 5te har fri Underviisning.

Skolepengene erlægges, efter Bedkommendes Onske, maanedsz, kvartalsz eller terminviis; udeblive de 1 Maaned over den fastsatte Tid, kan Skolegangen suspenderes, indtil Betalingen er erlagt.

8 Elevet have for Tiden fri Underviisning, 21 have en Moderation af 6 og 1 af 12 Rbdlr aarlig.

